

Йоганна Шпірі

ГАЙДІ

УДК 82-31
ББК 83.3(7)
Ш83

Серію “Богданова шкільна наука” засновано 2013 року

Ілюстрації *Джесі Вінкокс Сміт, Марії Луїзи Кірк*

Перекладено за виданнями:
Johanna Spyri. Heidi

Шпірі Йоганна

Ш83 Гайді : Повість / Йоганна Шпірі; пер. з нім.
Р. Матієва. — Тернопіль : Навчальна книга –
Богдан, 2014. — 232 с. — (Серія «Богданова
шкільна наука»).

ISBN 978-966-10-3625-3 (серія)

ISBN 978-966-10-1072-6

Ця дотепна, цікава книга виявляє основні чинники радості — жити в гармонії з природою, задовольнятися малим, відчувати ближніх серцем. А люди стужилися за усміхом!..
Для широкого кола читачів.

УДК 82-31
ББК 83.3(7)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-3625-2 (серія)
ISBN 978-966-10-1072-6

© Видавництво «Навчальна книга–
Богдан», 2014

Оповідка перша

МАНДРІВКА ДО ВУЯ З ПОЛОНИНИ

За гарненьким та затишним селищем Маєнфельд виростають у височінь гори. До них, звиваючись щедро-густо зарослими деревиною полями, веде до підніжжя гори стежина. Гора ж тим боком, що від селища, стрімко нависає над долиною. Проте бескиди починаються вже з того місця, звідки в'юнка стежка бере свій початок, бо травичка тут мізерна, зате зеленіє та квітне все, що зазвичай буває тільки у горах. Саме цей духмяний запах гірських рослин огортає кожного, хто наважиться піднятися крутими звивинами стежини вгору, в Альпи.

Сьогодні вузькою гірською стежиною піднімалася міцно збита, кремезної статури, одразу видно — з горян, молодичка, яка вела за руку дитину. Маленька добряче впріла, піднімаючись угору. Бронзове від засмаги личко вкрилося великими краплями поту й аж пашіло на сонці. Зазвичай так

Роттенмаер мовчки пішла в свою кімнату, а Клара з Гайді радісно пішли слідом, бо знали, що їх кішечки сплять у зручному ліжечку.

Оповідка восьма

ЩЕ БІЛЬШЕ КЛОПОТІВ

Тільки-но Себастьян відчинив панові Кандидату вхідні двері та провів його в класну кімнату, як хтось із такою силою засмикав шворку, до якої був прикріплений дзвоник, що лакей стрімголов знову збіг по сходах, вирішивши, що це зненацька повернувся додому сам господар. Він рвонув двері на себе і побачив хлопчика, одягненого в якесь лахміття та з шарманкою за спиною.

— А то що таке має бути?! — розсердився Себастьян. — Ох, я зараз добряче поскубаю тебе за чуприну, щоб знав, як калатати. Ти що тут забув?

— Мені треба до Клари, — не дав себе залякати хлопчина.

— Ах ти, волоцюго замурзаний, для тебе вона — панянка Клара! Ми всі так до неї звертаємося. Чого тобі від панянки Клари треба?

— Вона мені винна сорок пфенігів, — пояснив хлопчина.

— Та в тебе з головою не все в порядку. І взагалі, звідки ти знаєш, що тут панянка Клара мешкає?

— Вчора я їй вказав дорогу, це коштувало двадцять пфенігів, а після цього додому привів — ще двадцять. Разом — сорок пфенігів.

— І що ти тут мелеш? Панночка Клара не виходить з дому, вона взагалі нікуди не виходить, бо ходити не може. Іди звідси, вертай додому, якщо він у тебе є, а якщо ні, то я допоможу тобі ступитися.

Проте хлопчина був не з полохливих. Він продовжував стояти на місці, лишень сухо відповів:

— Як то вона не ходить? Я вчора її здоровою на вулиці бачив. Можу її описати: коротке кучеряве волосся, чорні очі, спідничка коричнева, говорить не так, як ми.

“Овва, — подумав собі Себастьян і всміхнувся нишком, — маленька мадемуазель знову щось утнула”.

Він відступив від дверей і промовив до малого:

— Добре, йди за мною. Перед дверима зачекаєш, поки я вийду. Як дозволю тобі зайти: заходь і відразу можеш щось заграти, панянка любить музику.

Себастьян піднявся сходами догори і постукав у двері покою для навчань. Його запросили увійти.

— Внизу хлопець, який має щось сказати панночці Кларі, — доповів лакей.

Клара дуже зраділа надзвичайній у її одноманітному житті події.

— Нехай підніметься сюди, — наказала вона, — ви не проти, пане Кандидате? Він хоче поговорити зі мною особисто.

ПРО КНИЖКУ, ЩО СТАЛА СВІТОВИМ БЕСТСЕЛЕРОМ

Невелика за обсягом повість, що складається із двох частин і скомпонована у вигляді низки оповідань, несподівано стала вважатися шедевром світової класики, була визнаною найкращим на той час твором для дітей. За десять років після першої публікації книгу перевидали 13 разів! 1882 року вийшов перший переклад повісті французькою, 1884 — англійською мовами. 1899 року її ввели в шкільну програму США.

Кіноіндустрія теж не дрімала. Перший фільм про Гайді відзнято у 1920 році. Відтак, після наступної екранізації (в 1937) Голівуд звертався до цієї теми іще шість разів. На жаль, окремі версії були вельми далекі від оригіналу, у фільмі 1989 року — Гайді-підліток живе у часи Першої світової війни...

В американському містечку Нью Гларус 1965 року започаткували «Фестиваль Гайді», котрий донині дуже популярний у поціновувачів фольклору. Акторські театральні колективи презентують глядачам вистави про маленьку Гайді, а згодом виступають юні декламатори, співаки, акробати, що виконують уже традиційні вправи з прапорами.

У Швейцарії туристів приваблює місцевість Сант-Моріц, де 1978 року офіційно зареєстровано рекламний слоган «Земля Гайді». 1996 року в Бад Рагаці створено «Гайдину місцину», назва миттєво розповсюдилася в регіоні Сарґаж та довкіл Валенського озера. Проте село Маєнфельд існує насправді, й у ньому для заманки туристів збудовано будинок,

у якому нібито жила Гайді. Мало того, і в Бад Раґаці, і в Маєнфельді облаштована «Полонина Гайді» (зі знаменитими ялинками, з кізками, з колибою), де захоплених і захеканих туристів гостинно зустрічає Вуй із полонини!

Через 130 років після оприлюднення повість переклав українською тернополянин Роман Матієв, і вона вже встигла заповнити серця юних читачів. Особливістю цього перекладу є те, що враховані й дуже влучно передані галицьким діалектом особливості говірки швейцарських селян.

Це, безперечно, збагачує мовний колорит книги, сприяє глибшому проникненню в духовний світ героїв, олюднює їх, робить ближчими...

Дівчинка Гайді не лише розрадила, обнадіяла та зігріла серденьком своїх сучасників, а й донині робить цей світ добрішим.

Ірина Дем'янова

ЗМІСТ

<i>Оповідка перша. Мандрівка до Вуя з полонини</i>	<i>3</i>
<i>Оповідка друга. У дідуся</i>	<i>23</i>
<i>Оповідка третя. На вигоні</i>	<i>34</i>
<i>Оповідка четверта. Гостина в Петрусевій бабці</i>	<i>54</i>
<i>Оповідка п'ята. Неждані візити й стрімкі зміни</i>	<i>73</i>
<i>Оповідка шоста. Нове та незвідане</i>	<i>88</i>
<i>Оповідка сьома. Неспокійний день панни Ротгенмаєр . . .</i>	<i>101</i>
<i>Оповідка восьма. Ще більше клопотів</i>	<i>121</i>
<i>Оповідка дев'ята. Господар спантеличений чутками . . .</i>	<i>136</i>
<i>Оповідка десята. Бабуся</i>	<i>144</i>
<i>Оповідка одинадцята. Дарунки і втрати</i>	<i>159</i>
<i>Оповідка дванадцята. Привид будинку Зеземанна</i>	<i>166</i>
<i>Оповідка тринадцята. Повернення</i>	<i>183</i>
<i>Оповідка чотирнадцята. У неділю, коли лунає передзвін . . .</i>	<i>206</i>

Літературно-художнє видання

Серія «Богданова шкільна наука»

ШПІРІ Йоганна

ГАЙДИ

Повість

Переклад з німецької *Романа Матієва*
Ілюстрації *Джесі Вінкокс Сміт, Марії Луїзи Кірк*

Головний редактор *Богдан Будний*
Літературний редактор *Ірина Дем'янова*
Дизайн обкладинки *Аліни Воронкової*
Технічний редактор *Оксана Чучук*
Верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 07.03.2014. Формат 84×108/32. Папір друкарський.
Гарнітура Georgia. Умовн. друк. арк. 4,72. Умовн. фарбо-відб. 4,72.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34А, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
office@bohdan-books.com, www.bohdan-books.com

ISBN 9789661010726

9 789661 010726